

Vergaderjaar 2018–2019

31 016

Ziekenhuiszorg

29 689

Herziening Zorgstelsel

Nr. 189

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MEDISCHE ZORG

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 januari 2019

Op 21 december jl. (Kamerstuk 31 016, nr. 182) heb ik u het eerste (deel)advies van de kwartiermaker transgenderzorg toegestuurd. Hierbij ontvangt u het volledige advies van de kwartiermaker, waarin het eerste deeladvies is geïncorporeerd¹.

Zoals ik u eerder schreef, is het bureau Zorgvuldig Advies aangesteld als kwartiermaker. Opdrachtgever van dit project is Zorgverzekeraars Nederland. Het Ministerie van VWS is nauw betrokken bij de voortgang van dit project, en het Ministerie van VWS en de zorgverzekeraars financieren gezamenlijk de opdracht aan de kwartiermaker (Kamerstuk 31 016, nr. 109; en Kamerstuk 31 016, nr. 182). Dit geïntegreerde advies is gericht op het weergeven van de probleemanalyse m.b.t. de transgenderzorg en op het weergeven van de oplossingsrichtingen.

In aanvulling op het eerste deeladvies voor een snelle verlichting van de wachttijden (dat u op 21 december jl. van mij heeft ontvangen), bevat dit rapport nog andere aanbevelingen om de transgenderzorg te verbeteren. Deze aanbevelingen hebben onder meer betrekking op het verbeteren van de samenwerking tussen zorgaanbieders in de zorgketen (zorgnetwerken), op onderzoek naar patiëntwensen en -ervaringen en op ontwikkelingen in de zorgvraag.

Na de publicatie van het onderhavige advies start de zogenaamde «implementatiefase», waarin de kwartiermaker de opdracht heeft om op onafhankelijke wijze toe te zien op het tijdig uitvoeren van het advies en de gemaakte afspraken voor de middellange en lange termijn en daarbij te zorgen voor (draagvlak voor) concrete resultaten. De doelstellingen voor de kwartiermaker in 2019 zijn met name de volgende:

- Het zichtbaar verlagen van de wachttijd tot zorg voor transgenders;

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

- Het zichtbaar bouwen en verstevigen van netwerksamenwerking tussen aanbieders van transgenderzorg conform het ontwerp in het advies;
- Het doen van onderzoek naar patiënttevredenheid, in samenwerking met de patiëntenvertegenwoordiging; en
- Het uitvoeren van het door de kwartiermaker opgestelde actieplan voor transgenderzorg, dat betrekking heeft op de volgende onderwerpen:
  - Analyse wachttijden en vraagontwikkeling (nadere verdieping);
  - Nader in kaart brengen potentieel aanbod;
  - Analyse capaciteitsbehoefte en opleidingsbehoefte;
  - Bouwen / initiëren van netwerken;
  - Rol van kwartiermaker als «matchmaker» tussen aanbieders onderling en tussen aanbieders en verzekeraars;
  - Monitoren voortgang (van onder meer wachttijden en de ontwikkeling van het zorgpad) en op peil houden urgentie;
  - Inventarisatie ervaringen en leerpunten uit het buitenland;
  - Verstevigen van de rol van gemeenten en andere stakeholders;
  - Faciliteren van een discussie met betrekking tot afbakeningsvragen: waar ligt de grens van verzekerde zorg? Welke zorg zou academisch, topreferent of decentraal aangeboden moeten worden?
  - Het doen van onderzoek en kennisdeling.

Het onderhavige advies van de kwartiermaker vraagt van alle partijen in de transgenderzorg betrokkenheid, inzet en ook een aanpassing van hun werkwijze. Dat geldt zowel voor de zorgverzekeraars, die het advies krijgen om extra capaciteit in te kopen voor transgenderzorg en om daarbij rekening te houden met de door de kwartiermaker geformuleerde randvoorwaarden voor transgenderzorg, als voor de zorgaanbieders die onder meer het advies krijgen om op andere wijze in netwerken te gaan samenwerken en meer maatwerk te bieden bij de zorg aan transgenders. Ik ga ervan uit dat alle partijen hier welwillend en op constructieve wijze aan zullen meewerken, opdat in 2019 een stevige start kan worden gemaakt met het verbeteren van de zorg aan transgenders. Uiteraard zal ik daar van mijn kant ook medewerking aan verlenen en zal ik er ook op toezien dat partijen hun verantwoordelijkheid (blijven) nemen.

De Minister voor Medische Zorg,
B.J. Bruins